

Globalni forum o poljoprivredi i hrani GFFA –

Komunikei 2019.g.

“Digitalizacija poljoprivrede – pametna rješenja za budućnost poljoprivrede“

I. Preambula

Mi, ministri poljoprivrede xx zemalja, okupili smo se ovdje 19.01.2019.g. na 11. konferenciji ministara poljoprivrede povodom Globalnom foruma o hrani i poljoprivredi (GFFA) kako bi razgovarali o načinima na koji digitalizacija¹ može povećati ekonomsku održivost poljoprivrednog sektora, zaštititi resurse, povećati otpornost i poboljšati orijentaciju potrošača.

U zadnjih 50 godina broj stanovnika na svijetu se udvostručio. U istom periodu, zahvaljujući tehnološkim i organizacijskim inovacijama kao i pogodnim politikama poljoprivrede i hrane, tri puta se povećala poljoprivredna proizvodnja u svijetu. Međutim, još uvijek više od 821 miliona stanovnika na svijetu gladije, a preko 2,5 milijardi je neuhranjeno. Također se predviđa da će broj stanovnika na svijetu narasti na oko 10 milijardi do godine 2050. Istovremeno, prirodni resursi za proizvodnju hrane za sve veći broj stanovnika su ograničeni, a poljoprivreda se suočava sa dodatnim izazovima, kao što su klimatske promjene, nestašica vode, degradacija zemljišta i gubitak biološke raznolikosti.

Poljoprivredna proizvodnja mora se znatno povećati a istovremeno se treba povećati i njena održivost, poboljšati dobrobit životinja, bolja prilagodba na lokalne uvjete, osigurati pristojno zaposlenje i prihodi u cijelom lancu opskrbe hranom. Poljoprivreda također mora koristiti resurse na učinkovitiji način i smanjiti gubitke hrane. Potrebna su pametna rješenja kako bi pomirili ove oprečne ciljeve i zadovoljili postojeće i buduće potrebe za zdravstveno ispravnom i dobrom hranom i stočnom hranom. Digitalizacija u poljoprivredi će igrati značajnu ulogu u postizanju ovih ciljeva, poboljšanju uslova života u ruralnim područjima, pružanju podrške poljoprivrednicima u njihovom radu kao i znatnom unapređenju života u ruralnim sredinama.

---

¹ Digitalizacija u poljoprivredi spaja digitalne tehnologije, digitalne inovacije, informacijsko-komunikacijske tehnologije i umjetnu inteligenciju.

Ovim putem zajednički usvajamo sljedeće rezolucije u cilju oblikovanja i poticanja digitalizacije poljoprivrede. U tom pogledu, zalažemo se za ciljeve 2030 Agende za održivi razvoj, posebice za cilj iskorjenjivanja gladi, ali i za Pariški sporazum o klimatskim promjenama.

II. Poziv na djelovanje

Mi, ministri poljoprivrede okupljeni na Forumu GFFA 2019, nastojat ćemo koristiti potencijal digitalizacije kako bi povećali poljoprivrednu proizvodnju i produktivnost, poboljšavajući održivost, učinkovitost resursa i uvjete života u ruralnim područjima. Nastojat ćemo da digitalnim rješenjima podržimo ekološki održivu proizvodnju orijentiranu na zaštitu dobrobiti životinja, povećamo kvalitet i sigurnost poljoprivrednih proizvoda, smanjimo proizvodne troškove, poboljšamo raspoloživost informacija u cjelokupnom prehrambenom sistemu i olakšamo trgovinu.² U tu svrhu, poljoprivredna imanja trebaju biti više ugrađena u lance vrijednosti i tržišta kako bi se povećala privlačnost poljoprivrede i ruralnih područja. Posebice ćemo se usmjeriti na porodična gazdinstva, koja čine oko 90% svih poljoprivrednih poduzeća u svijetu i na koje otpada oko 56% poljoprivredne proizvodnje.

Stoga namjeravamo poduzeti mjere kako bi postigli sljedeća četiri cilja:

Identificiranje i korištenje potencijala digitalizacije

Cilj nam je da se digitalizacijom postigne učinkovitija i održivija poljoprivreda i poboljšaju uvjeti života na selu. U tu svrhu, moramo pospješiti razvoj odgovarajućih digitalnih rješenja u poljoprivredi koji će biti podesivi i prilagođeni lokalnim uvjetima.

Naši ciljevi su:

1. Stvoriti uslove kako bi potakli odgovorno ulaganje u digitalne tehnologije za razvoj vibrantnog poljoprivrednog sektora, posebno start-upe, mikro, mala i srednja poduzeća u tržišno orijentiranom ambijentu;

---

²Na ovoj 11. Berlinskoj konferenciji ministara poljoprivrede 19.01.2019., primamo k znanju izvještaj radne grupe FAO, ILRI, OIE i GASL o aktivnostima koje je poduzela kako bi odgovorila na 10. Konferenciju ministara poljoprivrede u Berlinu (Aneks) o "Budućnosti stočarstva – održivost, odgovornost, efikasnost".

2. Intenzivirati istraživanje i razvoj digitalnih tehnologija, kao i obuku za postizanje digitalnih vještina i osposobljavanje, kako bi pomogli poljoprivrednicima i akterima da povećaju učinkovitost i održivost poljoprivredne proizvodnje i lanca vrijednosti;
3. Razmijeniti vještine i praktična iskustva vezano za digitalizaciju u poljoprivredi u cilju uspostavljanja i stvaranja inovativne i poduzetničke klime;
4. Koristiti digitalne tehnologije i procese, kao što su elektronski podaci o fitosanitarnoj certifikaciji kako bi olakšali trgovinu poljoprivredno-prehrambenim proizvodima i regulatornu saradnju;
5. Poboljšati geo-podatke i sisteme daljinskog praćenja da bi poboljšali kvalitet podataka, njihovu pristupačnost ali istovremeno i osigurali privatnost podataka;
6. Koristiti digitalna rješenja za jačanje zdravlja i dobrobiti životinja, poticanje razboritog i odgovornog korištenja antimikrobijalnih sredstava u stočarstvu te optimiziranje upotrebe sredstava za zaštitu biljaka, vode i gnojiva;
7. Koristiti digitalizaciju za bolju izradu i učinkovitiju provedbu poljoprivrednih politika, kako bi smanjili birokraciju u poljoprivredi i time rasteretili poljoprivredna poduzeća;
8. Podržati digitalna rješenja, uključujući i savjetodavne službe kako bi smanjili rizike i poboljšali otpornost poljoprivrednika na krize, pojave bolesti, nesreće i prirodne katastrofe;
9. koristiti digitalizaciju da bi poboljšali upućenost i informiranost potrošača te smanjili gubitke i otpad od hrane.

Uspostava, širenje i zaštita pristupa poljoprivrednika digitalnim tehnologijama

Trenutno oko pola stanovništva na svijetu koristi Internet, ali ovaj broj je puno niži kad je u pitanju ruralno stanovništvo. Naš cilj je poboljšati pristup i time omogućiti svim poljoprivrednicima, posebno malim posjednicima i ženama, da koriste digitalne tehnologije prema svojim potrebama.

Naši ciljevi su:

1. uspostaviti i ubrzati širenje digitalne infrastrukture koja je potrebna poljoprivrednicima;
2. Izdvajati sredstva za digitalizaciju i poticati inovativne instrumente finansiranja uz podršku svih relevantnih aktera, posebno vlada, međunarodnih organizacija i privatnog sektora;
3. Podržati zadruge i zadružne modele u provedbi digitalizacije u poljoprivredi;

4. Proširiti djelokrug osnovnih i naprednih programa obuke te savjetodavnih usluga vezano za digitalne vještine i tehnologije koje su na raspolaganju za poljoprivrednike te potaknuti povezivanje digitalnih savjetodavnih usluga;
5. Osigurati da digitalna rješenja nude poljoprivrednicima odgovarajuće informacije i bolji pristup tržištu, uključujući i e-tržišta za hranu i poljoprivredu.

Bolje korištenje podataka, uz sigurnost i nezavisnost podataka

Naš je cilj osigurati da se interesi poljoprivrede uzmu u obzir pri izradi međunarodnih principa, smjernica i standarda za upravljanje digitalnim podacima (između ostalog, prikupljanje, evidentiranje, čuvanje, nalaženje, rukovanje, analiza, obrada i korištenje podataka) te da su integrirani u postojeće međunarodne mreže i formate.

Naši ciljevi su:

1. Nastojati osigurati da se međunarodna rješenja izrade u saradnji sa poljoprivrednim akterima kako bi razvili standarde i smanjili globalne razlike u propisima o prikupljanju podataka, sigurnosti podataka i korištenju istih;
2. Omogućiti poljoprivrednicima, uključujući i akademsku zajednicu, industriju, kreatore politika i javne organe na nacionalnom i međunarodnom nivou, da koriste digitalno prikupljene podatke na učinkovit način;
3. Poboljšati interoperabilnost digitalnih sistema kako bi povećali mogućnosti razmjene, korištenja i analiziranja podataka od strane poljoprivrednika, akademske zajednice, industrije i kreatora politike;
4. Osigurati da poljoprivrednici ne ovise o pojedinačnim digitalnim sistemima i da se poštuju i štite prava intelektualnog vlasništva, privatnosti vezano za digitalne inovacije i informacije;
5. Povećati povjerenje i transparentnost vezano za principe upravljanja podacima, uključujući pravila davanja ovlaštenja i nadzora pri prikupljanju i korištenju podataka, te poticati modele korištenja podataka koji omogućuju poljoprivrednicima da u skladu sa domaćim propisima sami odluče da li će davati informacije o svojim poslovima, mašinama i poduzeću;
6. Davati javne podatke kroz odgovarajuće mehanizme i platforme u kojima se javni podaci daju u standardiziranim i praktičnim formatima kao otvoreni podaci u skladu sa FAIR principima (mogu se naći-pristupačni-interoperabilni-ponovno upotrebljivi);

7. Promovisati digitalna rješenja kako bi osigurali transparentnost, učinkovitost i integritet lanaca opskrbe i poduzimanje učinkovitih koraka protiv pronevjera, prevara i krijumčarenja;
8. Promovisati međunarodnu infrastrukturu digitalnih podataka kako bi ojačali prekograničnu borbu protiv životinjskih i biljnih nametnika i bolesti te brzo razmjenjivali informacije o trenutnoj sanitarnoj i fitosanitarnoj situaciji; i
9. nastojati utvrditi digitalne metode na nivou Svjetske organizacije za zdravlje životinja (OIE) u okviru obnove Svjetskog informacijskog sistema za zdravlje životinja (OIE-WAHIS) kao važne komponente za razmjenu informacija i pružanja podrške veterinarskim službama prilikom izrade programa kontrole i iskorjenjivanje bolesti životinja.

Upravljanje strukturalnom promjenom u poljoprivredi i ruralnim područjima

Trenutno oko 45% svjetskog stanovništva živi u ruralnim područjima i poljoprivreda predstavlja važan ekonomski sektor. Cilj nam je osigurati da ruralna područja i dalje ostanu vibrantna, konkurentna i atraktivna mjesta za život, a poljoprivreda igra ključnu ulogu kad je to u pitanju. U tu svrhu, nastojimo, u okviru svojih nadležnosti, pratiti i upravljati promjenama u ekonomskim strukturama, socijalnim strukturama, socio-kulturnim tradicijama, u radu i radnim zahtjevima, koje će se, po svojoj prilici, javiti kao rezultat digitalizacije.

Naši ciljevi su:

1. Poljoprivrednu politiku više inkorporirati u razvoj ruralnih i digitalnih politika te osigurati da digitalizacija postane dio relevantnih strateških programa;
2. Pokrenuti odgovorna privatna i javna ulaganja u digitalizaciju poljoprivrednih i prehrambenih lanaca vrijednosti u ruralnim područjima kako bi koristili digitalne tehnologije te održali postojeća i otvorili nova radna mjesta, mogućnosti privređivanja i obuke, posebno za mlade i žene;
3. Omogućiti poljoprivrednicima bolju povezanost sa regionalnim, nacionalnim i međunarodnim tržištima na osnovu slobodne i transparentne trgovine zasnovane na pravilima;
4. Poticati pouzdanu i konkurentski zacijenjenu konektivnost u svim ruralnim područjima;

5. Stvoriti povoljnu klimu za start-upove te mikro, mala i srednja poduzeća te pružati ciljanu podršku kako bi dali veći zamah digitalnim inovacijama u ruralnim područjima;
6. Povećati svijest javnosti o digitalnim mogućnostima i potrebama poljoprivrednika kako bi stvorili prihvat i povećali atraktivnost poljoprivrede kao profesije.
7. Poboljšati uvjete života ljudi iz ruralnih sredina kako bi riješili probleme odlaska stanovništva, kojima su pogođena određena područja.

III. Zaključak

Mi, ministri poljoprivrede,

1. Naglašavamo važnost digitalizacije za učinkovitu i održivu poljoprivredu, nastojimo umanjiti nejednakost koja je rezultat digitalnog jaza te omogućiti svim poljoprivrednim akterima da sudjeluju više u digitalnoj transformaciji politika, industrije i društva, te pozivamo na uspostavu moderne digitalne infrastrukture u svim ruralnim područjima;
2. Više nego ranije ćemo uzimati digitalizaciju poljoprivrede kao mogućnost olakšavanja trgovine te rješavanja izazova, posebno onih koji nastaju uslijed klimatskih promjena, te ispunjavanja zahtjeva Agende 2030;
3. Naglašavamo potrebu da se provede odluka UN konferencije o klimatskim promjenama (COP23) o poljoprivredi (Zajednički rad na poljoprivredi iz Koronivije) te ističemo potencijal digitalizacije u tom pogledu;
4. Primamo k znanju potrebu izrade odgovarajuće baze podataka i digitalne infrastrukture te činjenicu da neke zemlje trebaju pomoć u tom pogledu;
5. nastojimo, sa ovim forumom GFFA, pokrenuti globalni proces pod okriljem UN-a da bi stvorili međunarodni okvir za digitalizaciju u poljoprivredi i s tim u vezi:
  - tražimo od FAO-a da u saradnji sa akterima, uključujući i Svjetsku banku, Afričku razvojnu banku, IFAD, OECD, WTO, ITU, OIE i tehnički centar za poljoprivredu i ruralnu saradnju ACP-EU (CTA) i na osnovu ovog komunikea, izradi koncept u cilju razmatranja uspostave međunarodnog digitalnog vijeća za hranu i poljoprivredu koji će savjetovati vlade i druge relevantne aktere, povećati razmjenu ideja i iskustava te tako pomoći da se iskoriste mogućnosti koje predstavlja digitalizacija,

- potičemo FAO, uz uključenost drugih aktera, da izradi procjenu tehnološkog utjecaja mogućnosti i rizika koje predstavlja digitalizacija za poljoprivredu i ruralna područja (ovisno o raspoloživosti dobrovoljnih sredstava);
  - na temelju ishoda procjene tehnološkog utjecaja, pozivamo FAO da izradi zajedničku metodologiju za procjenu i praćenje situacije s digitalnim razvojem u sektoru poljoprivrede na nacionalnom nivou (ovisno o raspoloživosti dobrovoljnih sredstava); i ishodi istog će se razmatrati na GFFA 2020;
6. razmijenit ćemo, uz uključenje međunarodnih organizacija, mišljenja i ideje o učinkovitim programima obuke i inicijativama za poljoprivrednike i za ljude u ruralnim sredinama, posebno žene i mlade, kako bi podržali i razvili inovativne sredine, te potakli i proširili strategije i programe digitalne pismenosti;
  7. razmatramo jačanje međunarodnih mreža poljoprivrednika, javnih organa, akademske zajednice, privatnog sektora, zadruga i udruženja kao odgovarajućih instrumenata udruživanja i širenja znanja i strategija vezano za digitalizaciju na području hrane i poljoprivrede;
  8. svjesni smo važnosti zajedničkih definicija, standarda i urneka u pogledu podataka i digitalnih aplikacija, prikupljanja i čuvanja podataka te namjeravamo poduzeti mjere kako bi promovisali pravila i dobrovoljne sporazume na nacionalnom, regionalnom i međunarodnom nivou;
  9. podržavamo mjere javnog objavljivanja podataka – uzimajući u obzir privatnost podataka, sigurnost i nezavisnost – raspoloživost, pristupačnost i korištenje;
  10. potičemo OIE, uz uključenje njenih zemalja članica i u saradnji sa njenim javnim i privatnim partnerima, te uzimajući u obzir postojeće sisteme na nacionalnom i međunarodnom nivou, da razvija sistem podataka o životinjama koji koristi mogućnosti digitalizacije za učinkovitije upravljanje bolestima životinja;
  11. nastojimo razvijati nacionalne strategije za digitalizaciju u hrani i poljoprivredi i iste ugraditi u odnosne nacionalne politike vezano za ruralna područja i digitalizaciju.